

D'una pedagogia que anem fent...

Setembre 2008
Lourdes Domenech

El títol em servirà de trampolí per encetar les meves reflexions sobre l'ús i aplicació de les TIC. "Unan pedagogia que anem fent... Qui? Els meus companys de departament amb els quals intercanvio opinions, parers, coneixement... I tots aquells que han fet una aposta per la introducció de les TIC i que comparteixen les seves experiències a fòrums, intercanvis d'experiències, vosaltres d'aquí a no res... El títol conté la idea d'avenç, de camí...

D'una pedagogia que anem fent...

D'UNA PEDAGOGIA...

Pedagogia: Ciència o art d'ensenyar i educar.
Educar: Formar algú perquè desenvolupi les seves capacitats físiques, intel·lectuals i morals.
Ensenyar: 1. Comunicar a algú coneixements mitjançant explicacions. 2. Mostrar, indicar.

Des de les definicions anteriors es desprèn que pedagogia és una...

Ciència que mostra el camí (1) on trobar el coneixement (2) i que permet a l'estudiant desenvolupar les seves capacitats intel·lectuals i morals (competències) (3).

Les TIC a l'aula: algunes consideracions

Donar sentit al títol de la meva xerrada és com donar sentit a la nostra feina.

Les tres definicions perfilen quines són les accions de tota tasca docent. Tanmateix permeteu-me invertir-ne l'ordre i reformular la definició per mirar de donar resposta a l'interrogant: quina pedagogia?

En la mateixa definició de "pedagogia" hi ha el secret del concepte "competència" que ha introduït la nova legislació.

La segona part de l'encapçalament porta implícites dues idees. La primera fa referència al plural "anem"; i la segona al verb "fer", que en aquest cas significa "construir".

Jo no sabia teoritzar sobre la qüestió, però potser la suma de moltes experiències ajudi a establir unes pautes teòriques de com s'ha de fer la implantació de les TIC als centres d'una manera generalitzada. Per això, intentaré explicar-vos l'ús de les TIC des de la meua experiència i això us donarà la mesura de en quin punt d'aquesta *pedagogia que anem fent* em trobo en aquest moments.

D'una pedagogia que anem fent...

UN NOU MODEL EDUCATIU

DOGC DECRET 143/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria.
<http://www.gencat.cat/diari/4915/07176092.htm>

Article 8
8.2. En totes les matèries es treballaran la **comprensió lectora**, l'expressió oral i escrita, la **comunicació audiovisual**, les tecnologies de la informació i la comunicació, i l'**educació en valors**.

✓ **EL QUE FINS ARA ERA OPCIONAL, ARA ÉS PRESCRIPTIU.**

La normativa vigent ha introduït les TIC en el nou currículum.

El que fins ara era opcional, ara és prescriptiu.

D'una pedagogia que anem fent...

UN NOU MODEL SOCIAL

✓ **ELS DOCENTS NO ENS PODEM QUEDAR ATURATS DAVANT ELS CANVIS SOCIALS.**
✓ **LA TECNOLOGIA ÉS EN TOTS ELS ÀMBITS (administratiu, professional, oci...) I, PER TANT, HA DE TENIR UNA PRESENCIA A L'ÀMBIT EDUCATIU.**

Les exigències legals vénen donades per les necessitats socials. Vivim en una societat cada cop més tecnificada. Gairebé tot es pot fer per ordinador, i si bé és veritat que molts de nosaltres som usuaris actius d'Internet (consultem el correu electrònic, treiem bitllets d'avió, consultem els nostres saldos bancaris o fem la declaració de la renda) també és veritat que hem fet el salt com a ciutadans, però i com a docents?

Ens hem de posar a to amb els canvis socials. NO PODEM ESTAR EL QUE SE'N DIU OFF LINE

També us haig de dir que ens hi va el prestigi i el prestigi de la institució que representem. Aquest és un tema del qual se'n parla amb una certa timidesa per no ferir sensibilitats, però s'està constatant que els docents competents tecnològicament tenen més prestigi entre els alumnes que no pas aquells que no ho són.

los videojuegos, la televisión basura y los teléfonos móviles. “

(Adell: <http://www.fundacionsantillana.org/Contenidos/Publicaciones/SemanaMonografica/Ponencias/XXI/ponencia%20jordi%20adell.doc>.)

Per respondre a la pregunta:

ÉS RESPONSABILITAT NOSTRA QUE FACIN ÚS DE LA TECNOLOGIA A L'ESCOLA I QUE EN FACIN UN BON ÚS.

per mostrar el camí del coneixement, com deiem a la definició, i explorar totes les possibilitats que aquestes ofereixen per crear comunitats d'aprenentatge.

Tot i que seguim parlant de TIC, queda entès que també parlem de TAC, per tant que s'inclouen les dues definicions.

Ara ja hem fet un breu exercici de definició. Ara comencen les preguntes. La primera, “Com començar a integrar les TIC?

ACCÉS A LA INFORMACIÓ: APRENT DELS QUE JA TENEN EXPERIÈNCIA

La resposta a aquesta qüestió no és única. No hi ha receptes màgiques, però sí que podem comptar amb l'experiència d'altres docents i centres que han fet una forta aposta per les TIC i que han anat obrint noves vies d'actuació. La suma d'experiències pot ajudar a establir unes pautes sobre com s'ha de fer la implantació de les TIC als centres d'una manera generalitzada.

Per mí la gran revolució de la web és que ara a cop de clic, podem saber què fan altres centres. Tenim les experiències al nostre abast gràcies als portals educatius, als blocs docents... Les trobades d'experiències es poden seguir des de la web, llegir les conclusions, veure els vídeos de les experiències...

Tenim a l'abast els serveis que ofereix el mateix Departament. Als espais d'XTEC (als diferents portals) trobareu informació de tota mena, experiències... els fòrums per poder plantejar els nostres dubtes.

El primer pas, per tant, seria conèixer experiències d'altri. Però també cal... **PERDRE LA POR DE PREGUNTAR I LA D'EQUIVOCAR-NOS.** La meua experiència personal és que he hagut de preguntar moltíssim. És més, moltes coses no les hagués après per mí sola si no hagués estat per l'ajuda d'altres persones. També us diré que he trobat molta generositat. Si mai entreu en un fòrum de dubtes, us adonareu del que us dic. I si algú ha fet algun curs virtual en un entorn col·laboratiu, segur que també ha viscut l'experiència de sentir-se acompanyat. I també us he de dir que m'he equivocat. Però segur que estareu d'acord amb mí, que qui no arrisca no avança. La meua trajectòria amb les TIC es un rosari d'ensopegades i d'èxits, m'atreveria a dir.

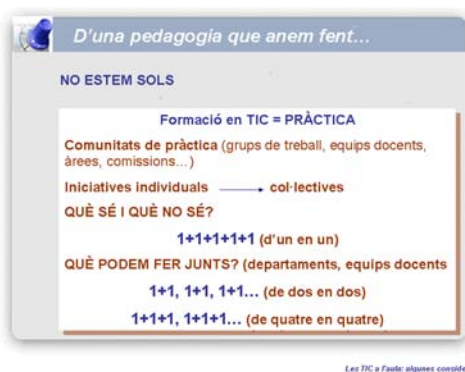
En primer lloc, hem de començar sabent que no estem sols, com us deia.

A més, em consta que en el centre i ha en procés un Pla d'Integració de les TIC i també professors com en Ramon que ja tenen experiència. És un pas important que val la pena aprofitar.

Em consta també que pel que fa a equipaments, comteu amb una bona dotació. Partiu, doncs, amb molt de guanyat.

Evidentment, cal formació. Aquest punt també el teniu enfilat, per això estic aquí. Ara bé, la formació ha de ser igual a pràctica. Aquest punt, us l'ampliaré tot seguit.

Pensant en l'alumnat, tenim la responsabilitat de fer-los ciutadans competents digitalment. Això vol dir que la formació TIC que els donem serà decisiva per a la seva integració social.

Formació és igual a pràctica. És el que estem repetint sempre, l'aprenentatge ha de ser significatiu, ha de tenir un sentit i una projecció més enllà del saber. Posem un exemple, segur que molts de vosaltres sabeu què són els blogs, i potser algú de vosaltres fins i tot ha fet un cursat on n'ha creat un (sapigau que es fan en tres minuts). Ara bé, de què ens serveix tenir una eina a les mans, si després no sabem què fer-ne a l'aula. Ens caldrà experimentar-ne l'ús, tot mirant altres exemples i afegint-hi els nostres objectius.

Evidentment que cercar informació i engegar un blog d'aula és una feina que la podeu fer sols, però jo us recomano que treballem en equip. Sé que

alguns els espanta molt aquest concepte, però hi ha diferents maneres de fer-ho. Si us serveix, us posaré d'exemple la meua experiència de treball en equip amb els alumnes que és perfectament extrapolable als docents.

Quan vaig començar a plantejar treballs d'equips als alumnes, em vaig trobar amb el problema de la gestió del treball, l'assignació de responsabilitats, el seguiment... Bé, tot el que ja sabeu. Després d'ensopegar molt, en un cursat de pràctica reflexiva em van parlar de l'Olga Esteve i de com recomenava encetar els treballs en equip a l'aula. Ella ho fa amb aquesta fórmula: 1 + 1 + 1... 1+1, 1+1,

D'Un en UN, es comença posant en comú el que sap cadascú. Aquest és el punt de partida, saber en quin punt de la nostra formació TIC ens trobem. Sense vergonya. Si no sabem res, no passa res. Ja n'aprendrem. És el primer pas: Saber quins són els nostres coneixements previs.

De Dos en Dos. De Quatre en Quatre. Fem agrupaments. Els agrupaments poden fer-se aprofitant els òrgans del centre (departaments o equips docents). Us en posaré un exemple. Jo sóc professora de llengua i vull treballar la literatura del Romanticisme. M'agradaria poder donar una visió completa d'aquest moviment artístic. Per què no m'associo amb el professor de música i el de Socials i preparem una seqüència didàctica? Quin paper tindran les TIC, perquè algú pot pensar que per fer això no cal la tecnologia. És cert que podem treballar el Romanticisme sense la tecnologia, però que si ho fem en podem treure més partit.

Què podem fer? A Socials, utilitzar la pintura per conèixer l'estètica romàntica. Quants quadres hi podem trobar en un llibre de text i quants a Internet? A Literatura, llegir poesia romàntica. Quants poemes podem trobar al llibre? Quants a Internet? A música, quantes peces hi ha en el CD de text? Podem preparar audicions més completes en CD o bé, projectar vídeos de concerts. I què farem? Amb les TIC podem escoltar els temes tots junts, però també podem dedicar una sessió a escoltar peces individualment (amb els cascos) per fer la tria d'obres.

I si junts programem un treball sobre el moviment romàntic que contingui els tres aspectes. Podem demanar als alumnes que il·lustrin amb un quadre un poema (mirar un quadre- interpretar un text) i que posin música romàntica al conjunt.

És un projecte ambiciós i, per tant, no el pot fer un alumne sol, ni un professor sol. Cal organitzar el treball d'equip en els dos nivells, el docent i el discent.

Us he posat un exemple molt ambiciós, és cert.

Ara bé, si es fa un treball d'equip, coordinat i ben planificat tindrem força de guanyat. Clar que ens podem equivocar, però si no ensopeguem tampoc ho sabrem.

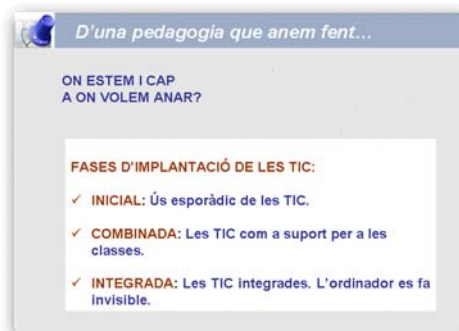
Fases de la integració de las TIC en el aula

Etapa	Ejemplos de lo que hacen los docentes
Acceso	Aprenden el uso básico de la tecnología
Adopción	Utilizan la tecnología como apoyo de la forma tradicional de enseñar.
Adaptación	Integran la nueva tecnología en las prácticas tradicionales de clase. Mayor productividad de los estudiantes.
Apropiación	Actividades interdisciplinarias, colaborativas, basadas en proyectos de aprendizaje. Utilizan la tecnología cuando es necesaria.
Inventión	Descubren nuevos usos para la tecnología o combinan varias tecnologías de forma creativa.

Les TIC a l'aula: algunes consideracions

HI HA DIFERENTS MANERES DE CATEGORITZAR LES FASES D'IMPLANTACIÓ DE LES TIC

Les TIC a l'aula: algunes consideracions

En la majoria dels casos, els docents que volem incorporar les TIC ho fem primer d'una manera ocasional, vull dir que sortim de la rutina del llibre de text oferint als alumnes la sorpresa d'una activitat que es fa amb l'ordinador: una cacera del tresor, una sessió de hotpotatoes...

D'una banda, aquestes pràctiques esporàdiques i interrompudes permeten al docent familiaritzar-se en l'ús de la tecnologia, és a dir, perdre'n la por; però, d'altra banda, arrossegueu molts inconvenients, el més important és que l'alumne titlla aquestes classes com a "extres" que no formen part del seu procés d'aprenentatge. Són un "a més, a més" lúdic, la majoria de vegades. I no ajuden a consolidar les pautes dels nous rols que suposa la inclusió dels mitjans tecnològics, on el professor ja no és només el transmissor de la informació, sinó el facilitador de recursos per al coneixement.

Per tant, les dues primeres fases s'han d'entendre com a part d'un procés que ha d'orientar-se cap a una situació de normalitat d'ús de les TIC.

HI HA DIFERENTS MODELS D'ACTUACIÓ A L'AULA. L'ÚS DE LA TECNOLOGIA ENS PORTA DEL MODEL CONDUCTISTA AL CONSTRUCTIVISTA.

Les TIC a l'aula: algunes consideracions

Podríem teoritzar sobre els dos models i parlar de corrents i escoles pedagògiques, des de Piaget, fins a Vigotsky, però potser és més aclaridor mostrar dues situacions.

A la primera es manté l'estructura tradicional de transmissió de coneixements. A la segona, es parteix dels coneixements previs per després construir-ne de nous.

Tots tenim molt clar quin és el model docent tradicional basat en la unidireccionalitat: el

professor és el transmissor de coneixements i l'alumne el receptor passiu. És el model a partir del qual hem après nosaltres i per tant el reproduïm.

Tanmateix, és evident que aquest model l'hem de revisar.

En molt casos, es parla de tecnofòbia entre els docents (aversió o por a les TIC) i aquesta ve donada pel fet que treballar amb ordinadors suposa canviar aquest patró tradicional. El docent-tecnòfob tem perdre presència (i per tant autoritat) davant dels alumnes i per això és reticent. Val a dir que aquesta por és perfectament comprensible.

Ara bé, sabem que el tecnòfob té por d'equivocar-se, d'assumir el risc de treballar amb altres recursos i amb una nova metodologia, però, ens hauríem de preguntar si no ens estem equivocant, si seguim perpetuant el mètode tradicional de manera exclusiva.

La meua experiència és que he anat substituint el model tradicional pel del treball col·laboratiu a l'aula, però també he passat de treballar sola a programar, planificar i experimentar en equip.

Seguint la mateixa lògica d'abans: si reproduïm el mètode tradicional és perquè el coneixem i l'hem experimentat. No ens queda més remei que experimentar el treball d'equip per tal de poder mostrar als alumnes una nova manera de fer.

No deixa de ser un aprenentatge que hem de fer que forma part d'un procés.

A la diapositiva podeu comprovar dues maneres d'encarar les TIC. Una respon al model conductista i l'altra al constructivista.

Quines diferències hi trobeu? Penseu que a la primera imatge també s'estan utilitzant les TIC.

D'una pedagogia que anem fent...

MODELS EDUCATIUS

Model conductista
(Parlo jo...)

Poseu-vos còmodes, prepareu els quaderns i escolteu atentament el que us vinc a explicar.

Model constructivista
(Parlem-ne...)

Abans d'explicar-vos en què es basa el model constructivista, m'agradaria que fessim un cercle per dialogar més còmodament.

M'agradaria preguntar-vos quines estratègies docents us han funcionat i quines no.

Adaptat de:
http://www40.brisister.com/centros/educandoc/20_tecnias_Aprendizaje.htm

Les TIC a l'aula: algunes consideracions

Si tornem a l'exemple del Romanticisme. És clar que puc donar una classe sobre els principals pintors romàntics. Segur que ho faré molt bé. M'ho preparo bé i punt. Tota la responsabilitat ACADEMICA de la classe la tinc sota control. Ara bé, els alumnes quin paper han tingut durant la meva explicació? Han estat passius prenent notes.

Puc canviar el plantejament, fent una introducció breu i organitzant als alumnes perquè facin una cerca d'informació guiada (cacera del tresor) i perquè després en facin una posada en comú. La nostra feina ha canviat. Ara no només hem de tenir la informació, sinó que hem de trobar els recursos que permetran als alumnes arribar al coneixement. Aquesta és la

nostra tasca. Recordeu la definició del principi ("mostrar el camí...").

D'una pedagogia que anem fent...

INTERNET...

- COM A BIBLIOTECA
- COM A IMPREMTA
- COM A CANAL DE COMUNICACIÓ (Jordi Adell)

Internet como a biblioteca

Internet ofereix una gran quantitat de recursos : diccionaris, enciclopèdies, museus, pinacoteques diaris i dades a les quals no teniem accés fins ara.

Internet com a impremta

Internet com a espai on publicar les nostres produccions: Textos, imatges, presentacions, peces musicals, vídeos...

Qualsevol producte que produïm passa a tenir una audiència i per tant la creació adquireix un sentit nou: obrim les portes de les aules al món (pares, altres alumnes...)

Internet com a canal de comunicació

Internet com un espai en el que hi participen persones de diversos centres o països i que usen Internet per a comunicar-se, intercanviar informació i produir-ne de nova. És una forma de treball col·laboratiu basada en el model constructivista.

D'una pedagogia que anem fent...

ENS POSEM A TREBALLAR

LES TIC NO SÓN EDUCATIVES PER SE.

ULL!!! Fer el mateix de sempre amb nous mitjans NO és integrar les TIC.

PISSARRA ANALÒGICA

LLIBRE DE TEXT

EJERCICIS

→

→

→

PISSARRA DIGITAL
CANÓ DE PROJECCIÓ

INTERNET

HOTPOTATOES...

JA TINC UN CANÓ, JA TINC INTERNET A L'AULA, JA SÉ FER UN BLOG...

I ARA QUÈ FAIG?

I QUÈ NO FAIG?

ULL, hi ha un perill del qual hem d'estar previnguts: utilitzar la tecnologia per fer el mateix de sempre no és la millor manera d'integrar les TIC.

Renegar del que hem estat fent fins ara, tampoc és una bona manera de començar.

Hem de saber trobar un equilibri entre l'ús de la tecnologia i altres pràctiques sense ordinador.

No hem d'oblidar que treballarem amb eines virtuals en un context presencial.

Les TIC a l'aula: algunes consideracions

Primer cal veure quins usos educatius poden tenir i, posteriorment, preguntar-se QUINS OBJECTIUS DIDÀCTICS EM PERMETRÀ ACONSEGUIR L'ÚS D'AQUESTES EINES?

Hi ha molt per escollir. Suposo que heu sentit a parlar de la WEB 2.0. És un nou concepte que serveix per referir-se a utilitats informàtiques gratuïtes que ens permeten treballar *on line* des de qualsevol ordinador. És una definició molt superficial, ho sé. El que interessa és que en conegueu algunes.
Bé, ara us intentaré explicar quines eines utilitzo jo amb exemples. Espero que aquest ventall us pugui servir de punt de referència.

La web 2.0 ofereix moltíssims serveis, des de gestors de continguts, és a dir, espais per emmagatzemar dades, fins a plantilles d'activitats, editors d'imatges, generadors de mapes conceptuals...

Bé, jo treballo amb moodle i també amb blocs. És important tenir un espai web de referència. Les aules virtuals són plataformes molt completes dissenyades per ubicar-hi recursos i activitats individuals, però principalment col·laboratives.

L'avantatge de moodle és que permet presentar els materials sota una programació i incorporar-hi espais de participació.

Ara us mostraré uns materials a la web, perquè veieu la diferència quan es presenten a Moodle. A moodle estan dins una programació didàctica que conté espais oberts a la participació (consultes, fòrums, wikis).

Les TIC a l'aula: algunes consideracions

Les caceres del tresor serveixen per fer una tasca d'investigació a la Xarxa. A la nostra matèria les utilitzem per introduir l'estudi d'una època, un autor o una obra, també hem experimentat una cacera per conèixer una institució com és la RAE.

El que més ens preocupa de les tasques d'investigació a la Xarxa és treure profit el *copy and paste*. És evident que els alumnes quan van a Google és per copiar les respostes a les preguntes que nosaltres els fem. Estan acostumats a llegir en diagonal. Capten conceptes aïllats i no aprofundeixen en la lectura. Per això, les caceres són una eina molt interessant per a treballar les tècniques d'estudi

(paraules-clau, subratllat, esquema) i per ensenyar a fer un bon ús de les fonts i per desmuntar la rutina d'"afusellar" continguts, per aprendre a citar les fonts, per aprendre a relacionar coneixements... Tant si es plantegen com a activitats individuals o de parella (el més aconsellable) nosaltres apostem per la correcció en grup a través de posades en comú o exposicions orals breus.

Les hotpotatoes són activitats d'execució ràpida que agraden molt als alumnes, no deixen de ser la digitalització dels exercicis clàssics. Són útils per reforçar coneixements perquè són autocorrectius i ja sabem que els alumnes demanen sempre una resposta avaluadora. Fins i tot, els menys estudiosos ens demanen quina nota han tret.

Nosaltres les utilitzem per reforçar coneixements d'ortografia, lèxic, morfologia verbal, sintaxis... Ara bé, són activitats que han d'anar sempre acompanyades de propostes més creatives.

La informació arriba per mitja de diferents codis. Actualment, la proliferació de les tecnologies ens estan acostumant a rebre els missatges xifrats amb diferents codis (escrit, visual i auditiu). El fet que la imatge sigui un element motivador de cara a presentar materials i també de cara a produir-ne fa que els docents haguem de tenir certes nocions d'edició i emmagatzament. Bé, el que pot semblar molt complicat no ho és gens. Sobretot sabent que per començar només ens caldran unes quantes utilitats bàsiques de retoc d'imatges (mida, forma, color, pes...). Hi ha editors d'imatges molt potents, però també n'hi ha de senzills. Els

dos que he posat són editors *on line*, vol dir que es poden fer servir des de qualsevol ordinador. El que també és important és com emmagatzemar les imatges per després poder-les recuperar des de qualsevol ordinador. Aleshores hi ha allotjaments gratuïts que permeten tenir a la nostra disposició les imatges.

Els diaporames els podem utilitzar per il·lustrar activitats, però també podem incloure dins un projecte que els alumnes en preparin un. Posaré un exemple: Puc fer un diaporama explicant els passos d'una pràctica de laboratori. Aquest diaporama serà un recurs del professor que li servirà per donar instruccions per a realitzar una tasca. Bé, també hi ha una altra solució. Anar al laboratori. Donar als alumnes les instruccions per escrit. Agrupar-los per parelles o grupets. Demanar-los que realitzin la pràctica i que vagin fotografiant tots els passos per elaborar al final un diaporama amb el procés. Aquesta pràctica tindrà l'avantatge que es podrà visualitzar tantes vegades com es vulgui i a més, també acaba essent un recurs pel professor perquè pot mostrar a un altra grup el que han fet els seus alumnes. La feina que fan els alumnes sempre és més imitada que no pas la que fem els professors. A més, segurament les diferents edicions de les pràctiques s'aniran enriquint amb novetats (subtitulacions, música, veu en off...).

Actualment, podem enregistrar àudio d'una manera molt senzilla amb Audacity, un programa gratuït que us podeu descarregar des de la pàgina d'XTEC.

Ja sabeu que els nostres alumnes són una generació amb un apèndix a l'orella (l'mp3 o mp4). Forma part de la seva cultura adolescent anar escoltant música tot el dia. Aprofitant la facilitat de transmissió d'arxius, els mp3 educatius estan tenim molta presència. Hi ha diverses raons. Una és social, però n'hi ha una altra relacionada amb les intel·ligències múltiples. No sé si n'heu sentit a parlar -jo no en sóc experta, tot i que m'agradaria-, però està comprovat que hi ha alumnes que tenen més

desenvolupada la recepció d'informació auditiva que no pas la visual. En aquest sentit, és lògic que explotem les possibilitats de la tecnologia per poder arribar als nostres alumnes. **Us en posaré un exemple:** Nosaltres sempre que ens interessa que els alumnes coneguin un text, l'enregistrem i el publiquem a la nostra web en format mp3, al costat de la transcripció.

Ara bé, aquest és només un ús. N'hi ha molts de possibles. Per exemple, us diré que nosaltres fem ràdio en diferit amb aquest programet i publiquem algunes de les produccions.

És una eina molt útil en l'aprenentatge d'idiomes, perquè l'alumne pot enregistrar i escoltar les seves pròpies produccions.

Jo també he utilitzat el podcast amb alumnes amb ACI per millorar la seva competència lectora i comunicativa.

PODEM CERCAR VÍDEOS A PORTALS COM ARA YOUTUBE O BÉ FER LES NOSTRES PRÒPIES PRODUCCIONS O BÉ PROPOSAR QUE SIGUIN ELS NOSTRES ALUMNES ELS PROTAGONISTES. Us en posaré un exemple de cada.

Són tants els vídeos que es poden explotar amb finalitats educatives que, per exemple, en el nostre cas, vam crear un blog per emmagatzemar tots els vídeos que anàvem trobant que tractéssim de poetes de la llengua castellana (El mundo en verso).

Hi ha altres maneres de classificar-los, però nosaltres vam triar la que fos més accessible als alumnes, un blog.

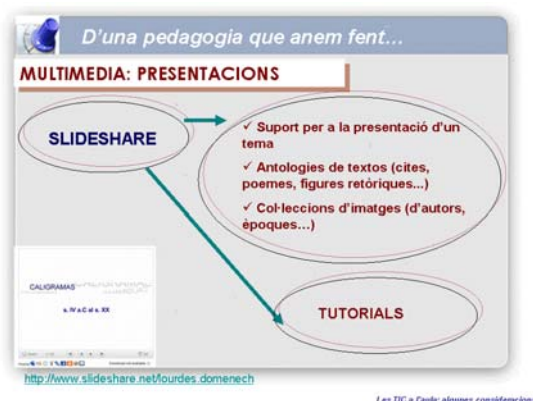
També ens vam llençar en la creació del que se'n diu vídeoimpactes, és a dir, petits

documentals per introduir un tema (el cómic)

Ara bé, també us volia mostrar el vídeo que van fer els alumnes de la revista per explicar als companys quin és el procés d'elaboració.

Bé, són diferents possibilitats que cal contemplar. De produccions audiovisuals en Ramon us en pot parlar molt més que no pas jo.

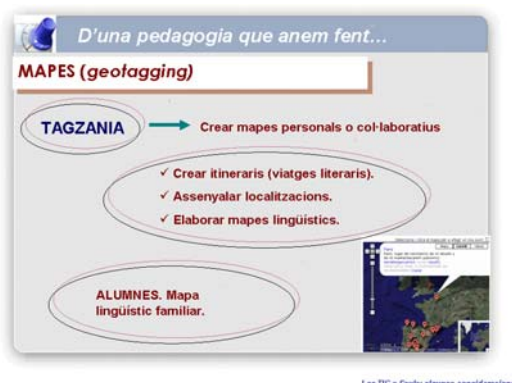
El que potser us pot ser útil és conèixer alguns portals educatius (Edu3.cat, Mediateca de Madrid) i alguns canals de Youtube (el recentment estrenat del Ministerio de Educación, Política Social y Deporte, <http://es.youtube.com/mepsyd>)

La febre del PowerPoint la patim tots. Jo mateixa n'estic utilitzant un per fer la xerrada. A vegades, resulta una eina molt útil. La primera utilitat és la de suport a una explicació, però en té d'altres. Per exemple, nosaltres la utilitzem també per mostrar el procés de l'anàlisi sintàctica.

En tot cas, la web 2.0 ha revolucionat les presentacions pel fet que aquestes es poden compartir, és a dir, es poden allotjar en un servidor i donar accés als usuaris perquè les puguin veure. Això és el que permet fer SlideShare i altres serveis similars (Issuu, Scribd)

COM EN EL CAS ANTERIOR, ELS DOCENTS PODEN UTILITZAR PRESENTACIONS D'ALTRI, O CREAR ELS SEUS MATERIALS, PERÒ TAMBÉ PODEN FER QUE ELS ALUMNES FACIN LES SEVES PRÒPIES PRODUCCIONS. Us en mostraré un exemple (greguerías de agua), caricaturas.

Google Earth, Google Maps o altres serveis com ara Tagzania, que és el que jo he utilitzat, ens permeten treballar la geografia a Internet. Hi ha moltes possibles aplicacions, per exemple, a la meua àrea la creació d'itineraris literaris o l'elaboració de mapes lingüístics. Jo vaig treballar amb Tagzania per a crear mapes lingüístics d'aula. Va ser un treball molt complet i d'autoconeixement del grup. Com a anècdota us haig de dir que dues alumnes procedents de La Isabela, ciutat de la República Dominicana, no sabien ubicar en el mapa el seu país i es van quedar sorpreses de saber el recorregut amb avió que havien fet per arribar a La Península.

A banda d'aquest usos, també és possible trobar aplicacions en altres àrees.

Per localitzar punts geogràfics, per viatjar pel mapamundi de manera interactiva. Per preparar viatges... Un treball de localització sobre el mapa pot estar relacionat amb un exercici de matemàtiques de càlcul de distàncies...

D'una pedagogia que anem fent...

Hi ha molt per escollir:

- Wikis, Wikipèdia**
(redacció col·laborativa)
- Videoconferència | streaming**
- Club de lectura on line**
(projectes col·laboratius)

Les TIC a l'aula: algunes consideracions

Us he presentat algunes eines, però sapigueu que n'hi ha més. Per exemple, podem planificar la redacció d'articles de la Wikipèdia. Podeu començar creant l'entrada de la vostra població, si no hi és, o bé la del vostre centre o la d'algun personatge o indret representatiu de la vostra població. O bé crear entrades relacionades amb la vostra matèria.

El recursos audiovisuals permeten realitzar moltes activitats, per exemple les video-conferències o l'emissió de TV en directe.

D'una pedagogia que anem fent...

"Si no sabes a que puerto te diriges, ningún viento es favorable"
SENECA

PER ON COMENCEM?

CURRÍCULUM D'ÀREA O TRANSVERSAL

- Nivell educatiu
- Tria dels objectius
- Tria dels continguts i de les competències

1. Comunicativa lingüística i audiovisual
2. Artística i cultural
3. Tractament de la informació i competència digital
4. Matemàtica
5. Aprenre a aprendre
6. Autonomia i iniciativa personal
7. Coneixement i la interacció amb el món físic
8. Social i ciutadana.

Les TIC a l'aula: algunes consideracions

Com us deia, les TIC no són *per se* objectes d'aprenentatge, cal integrar-les en una programació didàctica (objectius, continguts, recursos i avaluació). Amb quina metodologia?

Us explicaré la que seguim nosaltres...

Elaborem unitats didàctiques partint de la tria d'un tema o centre d'interès, a partir del qual triem o elaborem els recursos i dissenyem les activitats, establim la seqüenciació i concretem els criteris d'avaluació. Evidentment, les unitats són replanificables en funció de les necessitats del grup.

D'una pedagogia que anem fent...

CONTEXT D'APLICACIÓ

AGENTS

- Número d'alumnes i grups
- Docents: àrea, més d'una àrea, equip docent (detecció de necessitats formatives)

INFRAESTRUCTURES

- Espais del centre: aula ordinària, multimèdia, biblioteca, sala multiusos, aula matèria...
- Espais extraescolars: biblioteca municipal, teatre, cinema, arxiu, ajuntament, carrer, sala d'exposicions, clubs socials...

Les TIC a l'aula: algunes consideracions

És important saber amb quin context treballarem. Perquè tots els ítems que apareixen a la imatge condicionaran la programació.

Per una banda, tenim els agents (alumnes i professors) i per l'altra, les infraestructures.

Pel que fa als agents, fixeu-vos que és important veure quines necessitats formatives cal cobrir. Tornem a l'exemple del Romanticisme. El professor de Socials que vol mostrar com a exemple alguns quadres romàntics per plantejar l'activitat, caldrà que sàpiga on trobar-los i com fer un diaporama o passi de diapositives digitals.

El professor de llengua haurà d'aprendre com gravar un mp3 perquè els seus alumnes puguin fer les recitacions i posar-hi música...

No cal saber-ho tot d'entrada, cal anar aprenent a usar les eines TIC a mida que les necessitem per als nostres objectius. Però si les aprenem amb companyia, us asseguro que n'obtindreu uns resultats més satisfactoris. NO ESTAREU SOLS, COM US DEIA.

D'una pedagogia que anem fent...

ELS RECURSOS I LES ACTIVITATS

RECURSOS: fonts bibliogràfiques, fonts digitals, mitjans multimèdia (ordinador, càmera de vídeo, micròfons)...

METODOLOGIA:

Aprentatge col·laboratiu, estils d'aprenentatge, intel·ligències múltiples

Disseny d'activitats: de diagnòsi, de síntesi, d'aplicació // individuals, grupals // avaluatives, coavaluatives, autoavaluatives.

Estratègies de participació: individual, col·laborativa.

Les TIC a l'aula: algunes consideracions

acostumen a utilitzar els recursos de la Xarxa. En aquest sentit, som CONSUMIDORS; en un segon estadi, podem crear-los nosaltres mateixos (PRODUCTORS), finalment, acabem essent PROSUMERS, és a dir, lectors i creadors de recursos web.

El punt més delicat és el de la metodologia perquè és on ens sentim més insegurs. Si haig de donar una classe unidireccional, ja sé com posar-m'hi, però si haig de tenir a 20 alumnes treballant amb tasques diferents i a ritmes diferents, aleshores com ho faig? Tot és començar, però el que sí que és molt necessari és que els alumnes sàpiguen el que han de fer. Necessiten tenir els objectius i les pautes de treball. Podem començar amb projectes a curt termini (activitats d'una o dues hores de classe) i després anar agafant confiança i proposar projectes a llarg termini (una o varies setmanes).

D'una pedagogia que anem fent...

LA TEMPORITZACIÓ I L'AVALUACIÓ

TEMPORITZACIÓ I SEQÜENCIACIÓ: calendari del curs, número de sessions.

AVALUACIÓ

Article 18 (DOGC DECRET 143/2007)
18.5 El professorat avaluarà tant els aprenentatges de l'alumne, com els processos d'ensenyament emprats i la pròpia pràctica docent.

Avaluació de l'alumnat: contínua.
Avaluació dels processos i dels resultats per part del professorat: Pràctica reflexiva / anàlisi DAFO.

Les TIC a l'aula: algunes consideracions

el projecte (Diari d'aula) i valorar si s'estan acomplint els objectius. Al finalitzar, hauran de valorar els resultats (què ha funcionat, què ha fallat).

Les TIC a l'aula: algunes consideracions

Hem de saber amb quins materials treballarem i preparar-los amb antel·lació. La previsió és clau, si treballem amb TIC. La tecnologia pot fallar (una baixada de tensió, un dia de desconnexió, una bateria que no està carregada...). Però sapiguen que sempre s'ha de tenir un Pla B.

Pel que fa a les fonts digitals, els docents hem de conèixer les pàgines de referència (els portals, les enciclopèdies, els diccionaris, les webs docents...). La LOE parla de la competència digital dels alumnes; la UNESCO parla de la competència TIC dels docents.

En un primer estadi d'ús de les TIC, som CONSUMIDORS; en un segon estadi, podem crear-los nosaltres mateixos (PRODUCTORS), finalment, acabem essent PROSUMERS, és a dir, lectors i creadors de recursos web.

És important planificar el calendari de les seqüències didàctiques (inici o fi de trimestre) i el nombre de sessions.

I els criteris d'avaluació.

Voldria recalcar el fet que el Decret deixa ben clar que l'avaluació s'ha de fer en dues direccions: l'alumne i el docent.

Estem molt acostumats a avaluar, però ens falta pràctica en l'autoavaluació de la nostra feina. Les noves línies d'actuació docent tant la pràctica reflexiva com l'anàlisi DAFO ens han de servir per valorar la nostra tasca.

Recuperem el cas de la seqüència didàctica sobre el Romanticisme.

Mentre es va realitzant, els professors hauran d'observar com es desenvolupa

Si ens volem posar a treballar, cal que elaborem un Pla d'acció, és a dir, que concretem quins continguts i quines competències volem treballar. A partir d'aquí dissenyem el projecte (individual, col·laboratiu).

 D'una pedagogia que anem fent...

QUÈ CAL PER SORTIR DE L'ACTUAL SITUACIÓ DE PROVISIONALITAT?

LIDERATGE INSTITUCIONAL (NOU DECRET)

- ✓ FORMACIÓ
- ✓ EQUIPAMENTS
- ✓ AJUTS

Les TIC a Paula: algunes consideracions

La situació de provisionalitat en l'ús de les TIC té els dies comptats. Ara el Decret és molt clar: Cal utilitzar les TIC a totes les àrees.

Per això s'està treballant tant en la formació, en dotar als centres amb els equipaments necessaris (tema pelut) i amb proporcionar ajuts econòmics en forma de Projectes (Impuls de les llengües, Art-TIC, Plans de Millora...)

 D'una pedagogia que anem fent...

EN MANS DE QUI RECAU LA RESPONSABILITAT D' INCORPORA LES TIC?

PROFESSORAT

- ✓ amb un cert atreviment
- ✓ sense por a l'experimentació
- ✓ amb voluntat de canvi
- ✓ interès per l'(auto) formació i el treball col·laboratiu

Les TIC a Paula: algunes consideracions

L'empenta institucional no servirà de res si no hi ha equips de professors disposats a donar les primeres passes. Us animo a tots a fer camí!!!